

Barbara Dudzik, Jakub Kosowski

"Funkcje procesu karnego z uwzględnieniem aspektu prawa karnego skarbowego i europejskiego" : sprawozdanie ze Zjazdu Katedr Postępowania Karnego Łódź, 19–21 września 2011

Studia Iuridica Lublinensia 16, 341-344

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Funkcje procesu karnego z uwzględnieniem aspektu prawa karnego skarbowego i europejskiego

Sprawozdanie ze Zjazdu Katedr Postępowania Karnego

Łódź, 19–21 września 2011

W dniach 19–21 września 2011 r. odbył się na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego Ogólnopolski Zjazd Katedr Postępowania Karnego, połączony z konferencją naukową pt. *Funkcje procesu karnego z uwzględnieniem aspektu prawa karnego skarbowego i europejskiego* oraz z uroczystością wręczenia Panu Profesorowi Januszowi Tylmanowi poświęconej Mu Księgi Jubileuszowej.

Organizatorem Zjazdu była Katedra Postępowania Karnego i Kryminalistyki Uniwersytetu Łódzkiego, zaś obrady odbywały się w niezwykle nowoczesnym i funkcjonalnym budynku Wydziału Prawa i Administracji UŁ (zwanym „Paragrafem” z racji swojego kształtu).

Otwarcia konferencji dokonał prof. dr hab. Tomasz Grzegorzczak, kierownik Katedry Postępowania Karnego i Kryminalistyki UŁ, który powitał uczestników Zjazdu oraz zaproszonych gości. Następnie głos zabrała dziekan Wydziału Prawa i Administracji UŁ, dr hab. Agnieszka Liszewska, prof. nadzw. oraz rektor Uniwersytetu Łódzkiego, prof. dr hab. Włodzimierz Nykiel, którzy wyrazili zadowolenie z powodu zorganizowania Zjazdu na Wydziale Prawa i Administracji UŁ, a także wskazali na zasługi i dokonania prof. dr hab. Janusza Tylmana. Podkreślić bowiem należy, iż pierwszy dzień Zjazdu był poświęcony przede wszystkim jubileuszowi sześćdziesięciolecia pracy naukowej Pana Profesora Janusza Tylmana oraz wręczenia Księgi Pamiątkowej Szanownemu Jubilatowi. Następnie przemówił Krzysztof Kwiatkowski, Minister Sprawiedliwości, który wręczył prof. dr hab. Januszowi Tylmanowi przyznany przez Prezydenta RP Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski. Gratulacje i wyrazy uznania złożyli również w swoich wystąpieniach: Robert Hernard – zastępca Prokuratora Generalnego oraz Hanna Zdanowska – Prezydent Miasta Łodzi.

Wręczając Jubilatowi Księgę Pamiątkową, prof. dr hab. Tomasz Grzegorzczak przedstawił zgromadzonym sylwetkę oraz dokonania naukowe Profesora Janusza Tylmana, a także złożył Jubilatowi serdeczne gratulacje i życzenia wielu kolejnych sukcesów. Przedstawiciele wydawnictwa LexisNexis wręczyli zaś specjalne wydanie podręcznika *Polskie postępowanie karne*, którego prof. dr hab. Janusz Tylman jest współautorem.

Poranną część pierwszego dnia Zjazdu zakończyło przemówienie Jubilata oraz gratulacje składane osobiście przez uczestników konferencji. W godzinach południowych uczestnicy Zjazdu mogli wziąć udział w wycieczce po Łodzi, której tematem przewodnim była wielokulturowość tego miasta.

Po obiedzie nastąpiła prezentacja aktualnej działalności badawczej i dydaktycznej poszczególnych katedr postępowania karnego. Uczestnicy wymienili się doświadczeniami w zakresie pracy dydaktycznej oraz wskazali tematy badawcze realizowane w poszczególnych jednostkach. Wszyscy zgromadzeni uznali za konieczne zwiększenie przepływu informacji pomiędzy katedrami co do realizowanych prac doktorskich oraz habilitacyjnych w poszczególnych ośrodkach. Stworzenie aktualnej bazy danych w tym zakresie pozwoliłoby uniknąć dublowania się problemów badawczych i wzmocniłoby współpracę naukową pomiędzy katedrami.

Pierwszy dzień konferencji zakończył się uroczystą kolacją, uświetnioną występem operetkowym.

Drugiego dnia Zjazdu rozpoczęto obrady merytoryczne odnoszące się do tematu przewodniego nakreślonego przez organizatorów, tj. funkcji procesu karnego. Obrady podzielono na trzy bloki tematyczne: „Funkcja ścigania”, „Funkcja obrony”, „Funkcja orzekania”.

W sesji przedpołudniowej drugiego dnia Zjazdu odbyła się pierwsza z ww. sesji – poświęcona funkcji ścigania. Moderatorem był dr hab. Paweł Wiliński, prof. nadzw., kierownik Katedry Postępowania Karnego Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu. Referat otwierający wygłosił natomiast dr hab. Ryszard A. Stefański, prof. nadzw. z Uczelni Łazarskiego. Referat był poświęcony zmianom w postępowaniu przygotowawczym, zaś autor zaproponował wiele istotnych zmian, które miałyby wymierny wpływ na model polskiego postępowania karnego. Jedną z propozycji odnosiła się do ograniczenia postępowania dowodowego w ramach pierwszego stadium procesu karnego w celu uniknięcia jego „dublowania” na etapie postępowania sądowego. W pierwszej sesji aż trzy referaty były poświęcone oskarżeniu subsydiarnemu, zaś ich autorami byli: dr Piotr Rogoziński (Uniwersytet Gdański), dr Grażyna Artymiak (Uniwersytet Rzeszowski), dr Wojciech Jasiński (Uniwersytet Wrocławski).

W kolejnym referacie dr Dorota Kaczorkiewicz (Uniwersytet Szczeciński) odniosła się do wybranych kwestii dotyczących organów postępowania przygoto-

wawczego w postępowaniu karnym skarbowym. Dr Justyna Karaźniewicz (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) wygłosiła referat dotyczący funkcji ścigania i oskarżania w postępowaniu prywatnoskargowym, zaś sesję zakończyło wystąpienie dr Hanny Kuczyńskiej (Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk) poświęcone funkcjom prokuratora Międzynarodowego Trybunału Karnego w postępowaniu przygotowawczym. Po wygłoszeniu referatów odbyła się dyskusja, w której najwięcej uwagi poświęcono problematyce podniesionej przez prof. R. A. Stefańskiego, a odnoszącej się do zmian w postępowaniu przygotowawczym. W dyskusji wzięły udział m.in. dr hab. Katarzyna Dudka, prof. nadzw. oraz dr Ewa Kruk (Katedra Postępowania Karnego UMCS).

Sesja popołudniowa drugiego dnia Zjazdu była poświęcona funkcjom obrony. Moderatorem był dr hab. Zbigniew Kwiatkowski, prof. nadzw. (Uniwersytet Opolski). Referat otwierający wygłosił prof. dr hab. Piotr Kruszyński (Uniwersytet Warszawski). Dotyczył on prawa oskarżonego do korzystania z pomocy obrońcy w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Ciekawy referat wygłosił także prof. dr hab. Cezary Kulesza (Uniwersytet w Białymstoku), odnoszący się do uwarunkowania efektywności obrony w sprawach karnych skarbowych i gospodarczych. Prelegent zakończył wystąpienie wnioskiem, w którym opowiedział się za zasadnością powołania odrębnych wydziałów zajmujących się sprawami karnymi gospodarczymi i skarbowymi, z uwagi na niezwykłą specyfikę tychże spraw.

Trzeci referat dotyczył prawa do obrony osoby podejrzanej, a wygłosił go dr hab. R. A. Stefański, prof. nadzw. Autor zaproponował m.in. wprowadzenie zmian do k.p.k., polegających na sformułowaniu definicji osoby podejrzanej, która dotychczas funkcjonuje jedynie na gruncie doktryny. Kolejny referat omawiał prawa oskarżonego do przesłuchania z udziałem ustanowionego obrońcy, a wygłosił go dr Piotr Sowiński (Uniwersytet Rzeszowski). W sesji poświęconej funkcji obrony nie mogło zabraknąć kwestii odnoszących się do tymczasowego aresztowania. Dr hab. Radosław Koper (Uniwersytet Śląski) wygłosił referat pt. *Terminy tymczasowego aresztowania a realizacja prawa do obrony*. Sesję popołudniową zakończyło wystąpienie mgr Moniki Waluk-Zalewskiej (Uniwersytet w Białymstoku), prezentujące prawo do obrony na tle prawa europejskiego. Po ostatnim wystąpieniu rozpoczęto dyskusję, która poświęcona była wielu kwestiom przytoczonym przez prelegentów. Najczęściej odnoszono się do europejskich standardów w zakresie prawa do korzystania z pomocy obrońcy, szczegółowo przytaczając wybrane orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. W dyskusji głos zabrali także przedstawiciele Katedry Postępowania Karnego UMCS – dr hab. Katarzyna Dudka, prof. nadzw. oraz dr Jakub Kosowski.

Drugi dzień Zjazdu zakończył bankiet w reprezentacyjnym gmachu Uniwersytetu Łódzkiego – Pałacu Biedermanna, podczas którego uczestnicy mieli okazję wysłuchać koncertu muzyki operetkowej, filmowej i jazzowej.

W środę, 21 września 2011 r., odbyła się ostatnia sesja Zjazdu, poświęcona funkcji orzekania. Moderatorem był prof. dr hab. Tomasz Grzegorzczak (Uniwersytet Łódzki). Referat otwierający wygłosił prof. dr hab. Piotr Hofmański (Uniwersytet Jagielloński), prezentując projektowane przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Karnego zmiany w zakresie postępowania sądowego. W drugim referacie dr hab. Jerzy Skorupka, prof. nadzw. (Uniwersytet Wrocławski) odniósł się do inkwizycyjnej roli sądu w postępowaniu głównym. Jako trzecia głos zabrała dr hab. Hanna Paluszkiwicz, prezentując referat, którego współautorami byli także dr hab. Paweł Wiliński, prof. nadzw. i mgr Szymon Szypuła (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu). Był on poświęcony usprawnieniu procesu karnego poprzez koncentrację materiału dowodowego. Jednym z ciekawszych wniosków było wprowadzenie obligatoryjnej odpowiedzi na akt oskarżenia. Dr Sławomir Steinborn (Uniwersytet Gdański) odniósł się do zakresu orzekania poza granicami środka odwoławczego w świetle zasad i tendencji rozwojowych współczesnego procesu karnego.

W kolejnym wystąpieniu dr Krzysztof Eichstaedt (Sąd Apelacyjny w Łodzi) zaprezentował problematykę ograniczeń dowodowych w polskim procesie karnym i ich wpływu na dojście do prawdy. Dr Antoni Bojańczyk (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego) nawiązał w swoim wystąpieniu do niezwykle aktualnej kwestii, a mianowicie – zmiany prawa procesowego jako podstawy wznowienia postępowania karnego. Ostatnie wystąpienie w tej sesji dotyczyło wydania europejskiego nakazu aresztowania w celu wykonania orzeczonej *in absentia* kary pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego. Jego autorem był mgr Dawid Dąbrowski (Uniwersytet Jagielloński). Po ostatnim referacie odbyła się dyskusja, w której wiele uwagi poświęcono wystąpieniu prof. dr hab. Piotra Hofmańskiego i zmianom w zakresie postępowania sądowego, zaproponowanym przez Komisję Kodyfikacyjną. Dyskutanci zwracali uwagę na zasadność zmian, które mają służyć szybkości i efektywności tego etapu procesu karnego. W dyskusji głos zabrała m.in. dr hab. Katarzyna Dudka, prof. nadzw. oraz dr Barbara Dudzik z Katedry Postępowania Karnego UMCS.

Po zamknięciu dyskusji dokonano prezentacji sprawozdań z poszczególnych sesji, a następnie prof. dr hab. Tomasz Grzegorzczak (kierownik Katedry Postępowania Karnego i Kryminalistyki Uniwersytetu Łódzkiego) dokonał podsumowania Zjazdu, dziękując za przybycie tak licznemu gronu uczestników, reprezentujących wszystkie Katedry Postępowania Karnego w Polsce.

Barbara Dudzik, Jakub Kosowski